

B. Het schrijven van het lastenboek

MOGELIJKHEID TOT INSERTIE VAN DUURZAME CRITERIA IN ELK ONDERDEEL VAN HET LASTENBOEK

	Toegangs- recht	Voorwerp	Selectie- criteria	Technische- criteria	Gunnings- criteria	Uitvoerings- voorwaarden
Milieu		X	X	X	X	X
Sociaal	X	X	X		X	X

Waarom afzonderlijke fasen?

Kwalitatieve selectie: is het bedrijf in staat om het project uit te voeren?

Technische specificaties: wat moet het bedrijf doen?

Gunningscriteria: hoe selecteren we het beste aanbod?

Uitvoeringscriteria: hoe moet het contract tijdens de uitvoering worden beheerd?

1. Toegangsrecht

Het is mogelijk bepaalde opdrachten te reserveren voor de sociale economie, ongeacht het bedrag.

Sociale economie bedrijven helpen mensen toegang te geven tot de arbeidsmarkt via opleiding, vorming en/of beschutte werkplaatsen.

Als je een opdracht reserveert voor sociale economie, kunnen enkel bedrijven met een erkenning als sociaal economiebedrijf een offerte indienen.

Opgelet : voorziet dat er voldoende concurrentie is voor de opdracht.

1. Toegangsrecht (vervolg): uitsluitingsvoorwaarden

Uitsluitingsvoorwaarden:

- Ieder bedrijf dat veroordeeld is geweest voor inbreuken op de (milieu of sociale) wetgeving.
 - Alle bedrijven die zware professionele fouten hebben gemaakt en waarvan dit kan worden bewezen door de opdrachtgever.
- ➔ Voorbeeld: geen respect voor de milieu- of sociale wetgeving

Ideale tool: Databank centraal strafregister

2. Voorwerp van de opdracht

Het « voorwerp » van een opdracht wijst het product, de diensten of de werken aan, die de ordonnator wenst te verwerven.

Dit leidt meestal tot een korte omschrijving van het product, de diensten of werken, maar het kan eveneens worden gebruikt om de aandacht te vestigen op het duurzame aspect van de opdracht.

2. Voorwerp van de opdracht (vervolg)

Vrij snel , « ecologisch » of « sociaal verantwoord » aanduiden... in het object van de opdracht !

« Aankoop van kledij in een optiek die duurzame ontwikkeling integreert »

« Levering van onderhoudsproducten met respect voor milieu en gezondheid »

« ...In het perspectief van professionele vorming en insertie »

Eén enkele regel te respecteren :

Het voorwerp beïnvloedt de keuze van technische criteria en gunningscriteria. Deze moeten direct gelinkt zijn aan het object van de opdracht.

3. Selectiecriteria

Kwaliteit van opdrachtnemer

Criteria werkend als triage, filter => indien de operator aan de criteria voldoet wordt het aanbod geanalyseerd . Indien dit niet het geval is, wordt het aanbod niet geanalyseerd..

Let op: Spaarzaam te gebruiken en combineren met de uitvoeringsvoorwaarden / boetes.

De kwalitatieve selectie criteria laten de kandidaat/opdrachtnemer toe om te bewijzen of hij voldoet aan de sociale en milieu vereisten.

3. Selectiecriteria (vervolg)

Milieumanagement: geen goede keuze

U bent niet op zoek naar een duurzaam bedrijf, maar naar een duurzame oplossing

→ een bedrijf is niet goed/slecht

Milieumanagementsystemen hebben geen minimale vereisten → biedt geen garanties op een duurzamere dienstverlening.

Uitzondering : beschikt u over een milieumanagementsysteem → zet in de technische specificaties dat het bedrijf deze regels moet volgen.

4. Technische criteria

Technische criteria = minimum te voldoen:

Objectieve en meetbare kenmerken gerelateerd aan het object van de opdracht. Ze worden als volgt geformuleerd :

- Door verwijzing naar normen, technische referenties of labels toegankelijk voor de kandidaten
- In termen van prestaties of functionele eisen (mate van biologische afbreekbaarheid, percentage van gerecycleerde grondstoffen, energie efficiëntie van een huis, enz.)

4. Technische criteria (vervolg)

Verboden:

- Een speciaal productie proces, merk, patent
- Een bepaalde geografische oorsprong

Uitzonderingen:

- Indien er geen voldoende nauwkeurige en duidelijke omschrijving van het object van de opdracht mogelijk is

=> vermelding of verwijzing wordt uitgedrukt in de term : « *of equivalent* ».

4. Technische criteria (vervolg): en de lokale producten?

Verbod naar geografische restricties MAAR :

- Opnemen via technische specificaties (blauwe steen uit Wallonië, blauwe bakken voor groenten en fruit)
- Reserveren sociale economie
- Verbieden van producten buiten de Europese Unie
- ...

Andere oplossing: Gebruik geen ingewikkelde clausules met CO2 berekeningen !

4. Technische criteria (vervolg): gebruik van label

Voorwaarden:

- De criteria van het label hebben uitsluitend betrekking op criteria die verband hebben met het object van de opdracht;
- De criteria zijn gebaseerd op verifieerbare criteria op een objectieve en niet-discriminerende wijze;
- Het label werd gecreëerd m.b.v. een open en transparante procedure;
- Het label is toegankelijk voor alle geïnteresseerde partijen;
- De vereisten van het label worden vastgelegd door een derde partij op de welke de economische operator die het label aanvraagt, geen enkele beslissende invloed kan op uit oefenen.

! Altijd vermelden « of equivalent » :

De aanbestedende dienst moet elk ander passend bewijs aanvaarden (technisch dossier van fabrikant of rapport van een erkende organisatie).

Labels

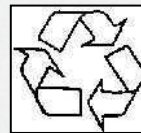
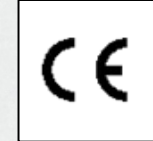
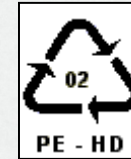
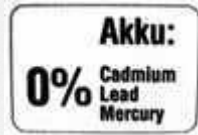

De kwaliteiten van een label

- Makkelijk te herkennen en expliciet
- Meerwaarde in vergelijking met de legale bepalingen
- Onderworpen aan een lastenboek
- Onafhankelijke controle van lastenboek

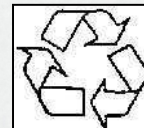

Herkenbaar en expliciet

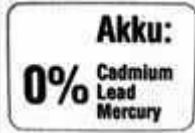

Makkelijk te herkennen en expliciet

Deze labels lijken aan te duiden dat deze producten gerecycleerd zijn of gemaakt zijn uit gerecycleerde materialen.

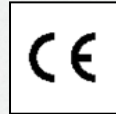

Meerwaarde

Meerwaarde in vergelijking met de wettelijke bepalingen

- Veiligheidssymbolen / verplichte etikettering

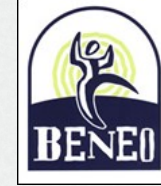
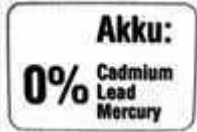
- Geen meerwaarde

- Andere

Onderworpen aan een lastenboek

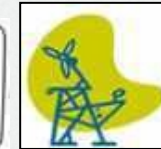
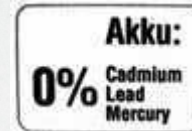

Onderworpen aan een lastenboek

- Labels gelinkt aan een merk

- Vermelding en vrijwillige labels

- Awards

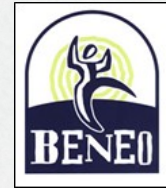

Onafhankelijke controle

Onafhankelijke controle

- Enkel een interne controle

Nuttige labels

- Algemeen

- Hout / bouw materiaal

- Energie

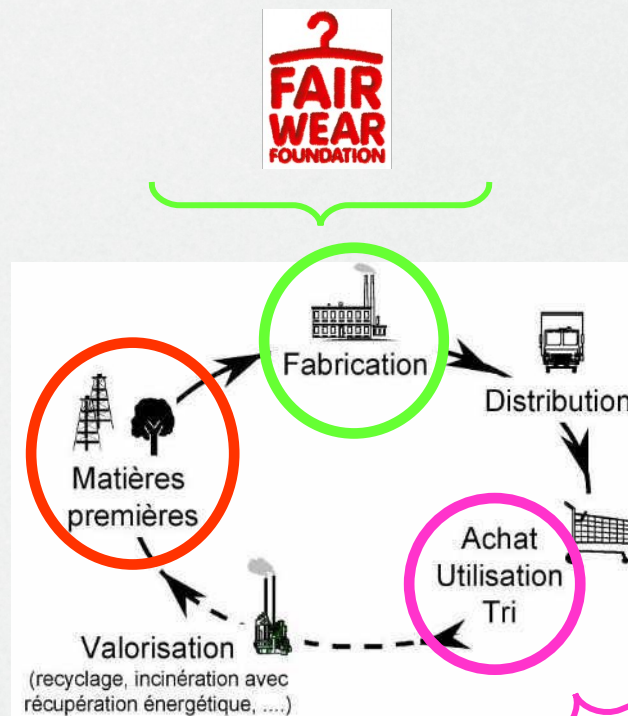

- Voeding

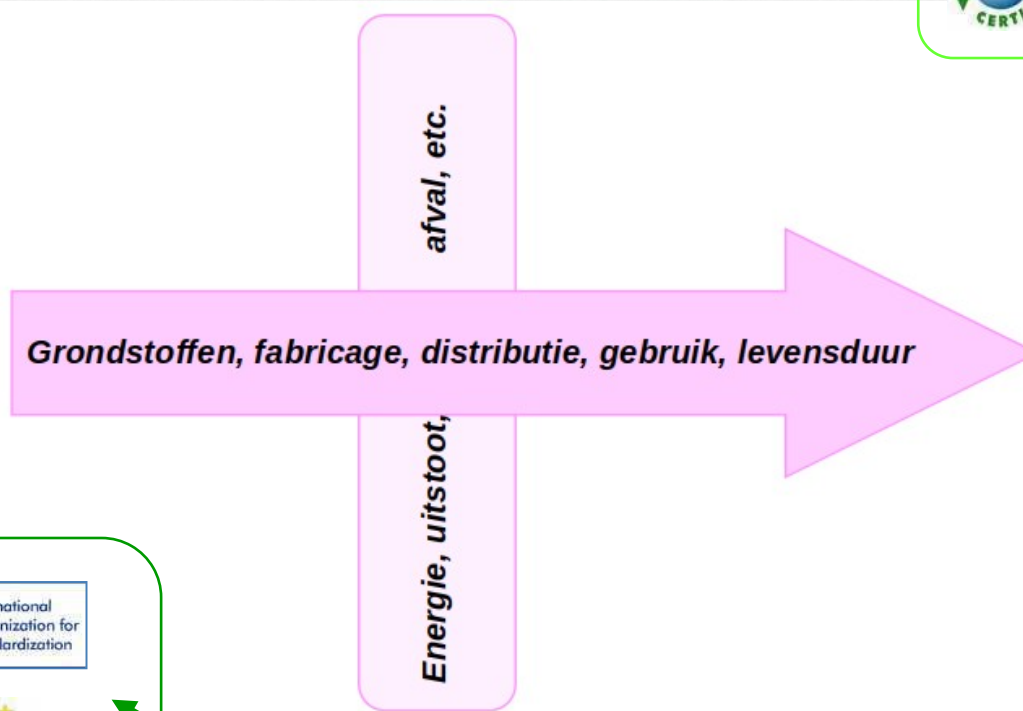
Toepassingsgebied van verschillende ecolabels

Ecolabels die de volledige levenscyclus van een product in rekening brengen

Een vestiging maakt meerdere producten

Een product passeert op meerdere plaatsen

Aanpak
« product »

REFERENTIE
ECOLABELS
PRODUCT

De ecologische kwaliteit van een vestiging kan onafhankelijk zijn van de ecologische kwaliteit van een eindproduct

aanpak « site »

MANAGEMENT SYSTEMEN
(ISO 14001, EMAS, ...)

Onderscheid productlabels en managementlabels

Productlabels certificeren een product:

- Gebaseerd op productnormen (ISO, NBN, ...)
- Niet gelinkt aan een bedrijf

Management label:

- Certificeren een bedrijf (site)
- Gelinkt aan de werking van een bedrijf, niet aan een product

De meersderheid van bestaande ecolabels richt zich op de milieu effecten van de producten, maar er worden ook andere criteria in rekening gebracht

Kwaliteit

Fair trade

Gezondheid

Website Labelinfo

← → ↺

labelinfo.be/nl

NL

FR

🔍

LABELINFO

.BE

Jouw gids voor
duurzaamheidslabels én
duurzame producten

Filter

▼

BIO-FAIR

VOEDING

VERPAKKINGEN

PAPIER

ONDERHOUDSPRODUCTEN

LIFESTYLE

BOUWEN

TUINBOUW

ELEKTRISCHE TOESTELLEN

106 labels

Klik op een label voor een uitgebreide beschrijving of kies een categorie in de linkerkolom.

LABEL

AGRICULTURE BIOLOGIQUE

AB is een Frans label voor biologische landbouw

LABEL

ASC

ASC is een internationaal label voor duurzame vis afkomstig uit aquacultuur

LABEL

BETER LEVEN

Beter Leven is een Nederlands label voor dierenwelzijn

LABEL

BIOGARANTIE

Biogarantie is een Belgisch label voor biologische landbouw

LABEL

COSMOS ORGANIC

Cosmos Organic is een internationale standaard voor biologische cosmetica

LABEL

COSMOS NATURAL

Cosmos Natural is een internationale standaard voor cosmetica

LABEL

DEMETER

Demeter is een Nederlands label voor biodynamische landbouw

LABEL

EKO

EKO is een Nederlands label op voedingsproducten van biologische landbouw

LABEL

ENERGIE-EFFICIËNTIELABEL

Label over energiezuinigheid van toestellen

LABEL

ENERGY STAR

Energy Star is een label over energiezuinigheid van toestellen en pc's.

LABEL

EU BIOLABEL

Het EU biolabel is een Europees label verplicht op alle biologische producten

LABEL

EU ECOLABEL

EU Ecolabel is een Europees label voor ecologische producten

Deze website maakt gebruik van cookies om ervoor te zorgen dat je de beste ervaring op onze website krijgt [Meer info](#)

OK

Bron : <https://www.labelinfo.be/nl>

Datagegevens gebruik voor toekomstige opdrachten

Vraag steeds zoveel mogelijk statistieken bij te houden over het lopende contract :

- gebruikscijfers
- verbruiksgegevens
- feedback gebruikers
- ...

Organiseer op regelmatige tijdstippen vergaderingen met de leverancier om het contract te bespreken en te leren van zijn ervaringen

5. Gunningscriteria

« De gunningscriteria moeten gerelateerd zijn aan het voorwerp van de opdracht en moeten een (objectieve) vergelijking toestaan van het aanbod op basis van een waarde oordeel.

De criteria zijn bij voorbeeld de kwaliteit, de prijs, de technische waarde, het esthetische en functionele karakter, de milieu kenmerken, de sociale overwegingen, de gebruikskosten, de rentabiliteit, de dienst na verkoop en technische hulp, de leveringsdatum en vertraging in levering of uitvoering, de garanties van vervangstukken en de veiligheid bij bevoorrading »

5. Gunningscriteria (vervolg) : duurzame gunningscriteria

Indien er onzekerheid bestaat over de capaciteit van de markt om te beantwoorden aan bepaalde vereisten, is het mogelijk om aan te duiden dat er voorrang zal gegeven worden aan producten met betere milieu, sociale of ethische prestaties.

De gunningscriteria moeten :

- Duidelijk vermeld zijn in het lastenboek
- Gelinkt zijn aan het object van de opdracht
- (Objectief) meetbaar en controleerbaar zijn

OEFENING

Zoek de fouten :

Aankoop Allesreiniger en wasmiddel

- 1) Prijs per liter product (80%)
- 2) Milieu : hoe lager de milieu-impact, hoe hoger de score (10%)
- 3) Conformiteit met de technische specificaties (10%)

OEFENING (VERVOLG)

Zoek de fouten :

Aankoop Allesreiniger en wasmiddel

Gunningscriteria

- Prijs : 80 %
- Milieu : 20 %

Totale geschatte waarde contract : 40.000,00 EUR

→ Is de keuze van deze gunningscriteria goed of slecht ?

OEFENING (VERVOLG)

Offerte 1	Offerte 2
40.000,00 EUR Score : 60 punten	60.000,00 EUR Score : 80 punten
Milieuvriendelijke producten Score: 20 punten	Geen milieuvriendelijke producten 0 punten
Totaal: 80 punten	Totaal 80 punten

- Is de keuze van deze gunningscriteria goed of slecht ?
- Bent u bereid 10.000,00 EUR (25 % meer) te betalen voor milieuvriendelijke producten ?

5. GUNNINGSCRITERIA (VERVOLG) : GEBRUIK VAN DE LIFE CYCLE COST

Verborgen kosten : Life cycle cost

Le Life Cycle Cost (LCC) laat toe om de productiekost te meten gedurende de ganse levensduur vanaf de fabricage tot de ontmanteling

$$LCC = C_{ic} + C_{in} + C_e + C_o + C_m + C_s + C_{env} + C_d$$

- C_{ic} = Aankoopprijs
- C_{in} = installatie kosten en opstart
- C_e = energie kost
- C_o = uitbatingskosten (handwerk)
- C_m = onderhouds- en herstellingskosten
- C_{env} = kosten gelinkt aan milieu
- C_d = kosten voor buiten dienst stelling en recyclage

Het minimum

Om een Life Cycle Cost (LCC) -logica te integreren, moet het minimum rekening worden gehouden met:

- De energie
- Het water
- De andere directe verbruiksgoederen

Soms zou het passend zijn om het onderhoud, de updates, de ontmanteling, ... toe te voegen

VOORBEELD : AFWASMACHINE

Scenario:

- Verwachte levensduur: 10 jaar
- Prijs water: 2,92 EUR/1000 liter
- Prijs energie: 0,34 EUR/kWh

Wat ontbreekt er?

VOORBEELD : AFWASMACHINE (VERVOLG)

Scenario:

- Verwachte levensduur: 10 jaar
- Prijs water: 2,92 EUR/1000 liter
- Prijs energie: 0,34 EUR/kWh

Wat ontbreekt er?

→ Aantal keer dat de machine gebruikt wordt per jaar : 250 keer/jaar

VOORBEELD : AFWASMACHINE (VERVOLG)

	BOSCH SPV6ZMX23E	BOSCH INBOUWAAATWASSER HC SERIE4 SMV4HTX28E
Aankoopprijs	1.029,00 EUR	799,00 EUR
Energie verbruik (per cyclus)	0,59 kWh	0,92 kWh
Energieklasse	C	E
Waterverbruik (per cyclus)	9,5 liter	9,5 liter
Prijs LCC	<u>1.599,85 EUR</u>	<u>1.650,35 EUR</u>
Aankoop	1.029,00 EUR (64%)	799,00 EUR (49%)
Energie	501,50 EUR (32%)	782,00 EUR (47%)
Water	69,35 EUR (4%)	69,35 EUR (4%)

Bronnen: <https://www.vandenborre.be/my-compare?code=RHLUQI>
<https://tweakers.net/pricewatch/1752872/bosch-spv6zmx23e/specificaties/>
https://www.vandenborre.be/WEB/images/products/superzoom/bosch_hc-serie4-smv4htx28e_8079188_10.jpg

VOORBEELD : AFWASMACHINE (VERVOLG)

Alternatief voor LCC

Weeg de gunningscriteria af op basis van het LCC scenario

Gunningscriteria :

- Prijs : 65 %
- Energie: 35 %
- Water: 5 %

LIFE CYCLE COST CALCULATOR (EC)

De Europese Commissie heeft een reeks sectorspecifieke LCC-berekeningsinstrumenten ontwikkeld om het gebruik van the Life cycle cost door openbare aanbesteders te vergemakkelijken.

Een berekening door middel van de Life cycle cost kan gedaan worden via volgende link:

<https://ec.europa.eu/environment/gpp/lcc.htm>

European Commission

ALGEMENE CONCLUSIE GUNNINGSCRITERIA EN TECHNISCHE SPECIFICATIES

Logica van de opbouw van het lastenboek

Vereisten stellen met behulp
van technische en
uitvoeringscriteria

Doelstelling : 50-80 % van de
markt uitsluiten

Een prestatie meten met
behulp van gunningscriteria

Doelstelling : uit alle
indiender de meest
performante kiezen

EN/OF

6. Uitvoeringsvoorwaarden

De uitvoeringsvoorwaarden van de opdracht komen niet in aanmerking bij de keuze van de aannemer.

MAAR alle uitvoeringsvoorwaarden moeten verplicht gevolgd worden door de producent. Wees dus voorzichtig met te strenge uitvoeringsvoorwaarden.

6. Uitvoeringsvoorwaarden: goed of slecht

Alle voedingsproducten moet de volgende werkdag geleverd worden

Producten moeten geleverd worden met Euro 6 voertuigen

Verpakkingsafval moet worden meegenomen (levering meubels)

Leverancier één maand na de gunning een due diligence onderzoek uitvoeren naar goede arbeidsvoorwaarden bij zijn leveranciers. Na drie maanden moet een actieplan worden voorgesteld met corrigerende maatregelen

6. Uitvoeringsvoorwaarden: sociaal

Verplichting tot inspanning insertie of vorming door bedrijf opdrachtnemer.

Verplichting tot uitbesteding van een percentage van de opdracht aan een sociaal economisch bedrijf.

Flexibele clause : bedrijf krijgt meer betaald als hij meer uren opleiding of insertie voorziet (met een maximum limiet).

BUYING SOCIAL

De Europese Commissie heeft een gids opgesteld voor de inachtneming van sociale overwegingen bij overheidsopdrachten

De gids kan geraadpleegd worden via volgende link:
<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45767>

European Commission

Stappen verduurzamen opdrachten

1. Behoeftanalyse

2. Levenscyclusanalyse

3. Marktanalyse

A. Voorbereidingsfase

B. Het schrijven van het lastenboek

C. Verificatie van de criteria: gunning en uitvoering

D. Opgedane ervaringen integreren in volgende opdracht

C. Verificatie van de criteria: gunning en uitvoering

**OP WELKE MOMENT MOET DE
VERIFICATIE VAN DE CRITERIA IN
REKENING GEBRACHT WORDEN ?**

Vóór de gunning

Technische, gunnings en selectiecriteria:

- Alle criteria moeten te verifiëren zijn via attesten, labo testen, ...

Autodeclaratie:

- Sluit autodeclaratie uit als bewijsstuk.
- Benoem de aanvaarde bewijzen in het lastenboek.

VOORBEELD : VLOEREN

Criterium :

- Slijtvastheid van vloerverven
- Vloercoatings en vloerverven dienen een zodanige slijtvastheid te vertonen dat het massaverlies niet meer bedraagt dan 70 mg na 1 000 testcycli met een belasting van 1 000 g en een CS10-schuurwiel overeenkomstig EN ISO 7784-2.

Verificatie :

- Producten met een EU Ecolabel voldoen aan dit criterium.
Indien de producten niet over een EU Ecolabel beschikken moet de inschrijver de resultaten verstrekken van tests die zijn uitgevoerd overeenkomstig EN ISO 7784-2 of gelijkwaardig.

Tijdens de uitvoering

Uitvoeringscriteria:

- Alle criteria moeten gecontroleerd worden. Focus op de criteria die belangrijk zijn voor uw organisatie en voer regelmatige controles uit

Verklaring op eer:

- Te vermijden: niet te verifiëren criteria zoals goede werkomstandigheden.

GOED VOORBEELD : CATERING

Contract met een waarde van 26.000.000,00 EUR per jaar met 3 loten en een hele reeks technische specificaties (bio, seizoensproducten, ...)

Hoe de controle organiseren ?

Oplossing : externalisatie met een kostprijs van 0.5 % van de totale waarden van de opdracht.

**TIJDENS DE UITVOERING VAN EEN
OPDRACHT MERK JE DAT AAN BEPAALDE
VOORWAARDE NIET WORDT VOLDAAN. HOE
REAGEER JE ?**

TIJDENS DE UITVOERING VAN EEN OPDRACHT MERK JE DAT AAN BEPAALDE VOORWAARDE NIET WORDT VOLDAAN. HOE REAGEER JE ?

- 1) Vastleggen boetes voor mogelijke overtredingen in het lastenboek
- 2) Overtreding vastleggen : externe contrôle of bewijsmateriaal verzamelen
- 3) Overleg en vraag tot bijsturing
- 4) Officiële ingebrekestelling en boetes

**EEN CONTRACT WERD BINNENGEHAALD OP BASIS VAN EEN
ECOLOGISCH GUNNINGSCRITERIUM.**

**GEDURENDE DE UITVOERING SLAAGT DE UITVOERDER NIET TE
VOLDOEN AAN DE CRITERIA VERMELD IN ZIJN OFFERTE.**

HOE REAGEREN OF DIT VERMIJDEN ?

CONCLUSIE VERIFICATIE VAN DE CRITERIA: GUNNING EN UITVOERING

- Verificatie is een onmisbare stap in overheidsopdrachten
- Door goed na te denken over de formulering van uw criteria, kan u deze stappen efficiënt en vlot laten verlopen
- Formuleer steeds uw criteria gevolgd door de wijze waarop u de contrôle zal uitvoeren.

GPP TOOLKIT

De Europese Commissie heeft groene overheidsopdrachten criteria ontwikkeld om de opname van groene eisen in openbare aanbestedingsdocumenten te vergemakkelijken.

De criteria kunnen geraadpleegd worden via volgende link:
https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

European Commission

Stappen verduurzamen opdrachten

1. Behoeftanalyse

2. Levenscyclusanalyse

3. Marktanalyse

A. Voorbereidingsfase

B. Het schrijven van het lastenboek

C. Verificatie van de criteria: gunning en uitvoering

D. Opgedane ervaringen integreren in volgende opdracht

**D. Opgedane ervaringen
integreren in volgende
opdracht**

Herinnering

Duurzame overheidsopdrachten is een proces om de slechte aankopen te vervangen door minder slechte aankopen.

- Het is een continu proces (zie actieplan van de Vlaamse Overheid)
- Het is een geleidelijk proces (elektrische tractor)
- Het is gebaseerd op vorige ervaringen

Mogelijkheden tot verbeteringen

- 1) Overleg plegen met de opdrachtnemer
- 2) Gunningscriteria gebruiken
- 3) Gebruikerservaringen en statistieken optekenen

Overleg plegen met de opdrachtnemer

Opdrachtnemers zijn experts in hun vakgebied.

Overleg op regelmatige wijze met hen om te komen tot:

- 1) Betere marktinzichten
- 2) Nieuwe innovatieve oplossingen
- 3) Praktisch tips voor de uitvoering van uw opdracht

Gunningscriteria gebruiken

Gunningscriteria zijn het ideale marktonderzoek (zie slides marktonderzoek).

Ze kunnen gebruikt worden om uw visie op de toekomst uit te drukken.

→ Geef aan wat voor u belangrijk is in de gunningscriteria (zelfs als niemand er aan kan voldoen). Het zet bedrijven aan tot nadenken en innovatie.

Gebruikservaringen en statistieken

1) Vraag naar statistieken over uw gebruik.

2) Vraag naar oplossingen, tips, ... voor de uitvoering van uw contract.

Wees flexibel en durf opdrachten aanpassen → schoonmaakteam krijgt als extra taak lekdetectie.

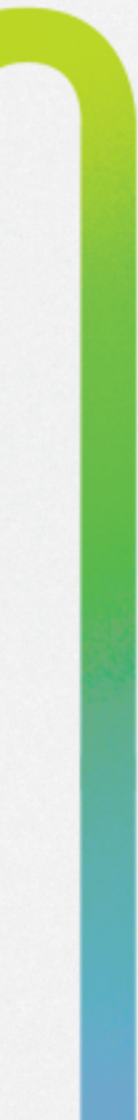
3) Voer enquêtes uit of laat de opdrachtnemer op het einde van de opdracht een enquête uitvoeren.

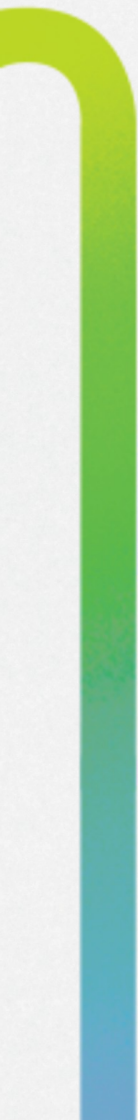

Hierna de link naar de website van de “Service public de Wallonie” die verschillende tools heeft opgesteld, o. a. fiches voor de prioritaire categoriën en een bijzonder aandacht voor sociale criteria.

<https://developpementdurable.wallonie.be/achats-publics-responsables>

ALGEMENE CONCLUSIE

-
- De wetgeving is geruststellend en voldoende afgetoetst: er zijn geen juridische risico's.
 - Het is noodzakelijk zijn prioriteiten te kiezen. Het is onmogelijk alle duurzaamheidscriteria in alle lastenboeken op te nemen.
 - Het is een geleidelijk proces, waarbij geleidelijk aan strengere criteria moeten worden ingevoerd.
Hierbij is de doelstelling 50-80% van de markt toegang te ontfeggen tot de opdracht omdat ze niet voldoen aan uw kwaliteitseisen.

-
- Een goede behoeftenanalyse en marktanalyse zijn erg belangrijk.
 - De formulering van de criteria moet goed gekozen zijn zodat de verificatie vlot kan verlopen.
 - Er zijn erg veel tools beschikbaar: help desk, GPP toolkit, opleidingen, ...

Website Leefmilieu Brussel

← → ↻ leefmilieu.brussels

PROFESSIONALS SCHOLEN

FR • CONTACT • WIE ZIJN WIJ?

leefmilieu.brussels

THEMA'S ▾ LOKET ▾ ACTIES VAN HET GEWEST ▾ MILIEUBEWUST LEVEN ▾ DOCUMENTATIE & KAARTEN NIEUWS

COVID-19: Bekijk alle [info en maatregelen](#) in verband met de crisis

FOTOVOLTAÏSCHE ENERGIE
HET BRUSSELS GEWEST VERHOOGT ZIJN STEUN VOOR DE INSTALLATIE VAN ZONNEPANELEN

SNELLE TOEGANG

- De Groene Wandeling
- De energieprestatie van gebouwen (EPB)
- RENOLUTION-premies 2022
- De milieuvergunning
- Werkaanbiedingen
- Pers

NEWS

20/10/2022
Verkoop van hout op stam in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – begrotingsjaar 2023
De jaarlijkse verkoop van hout op stam in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vindt plaats op donderdag 20 oktober 2022 om 9:30 uur in het Auditorium van Leefmilieu Brussel.

LUCHTKWALITEITSMETER

Informatiebronnen

- Definitie 'Sustainable development':

<https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>

- Definitie Green public procurement: https://ec.europa.eu/environment/gpp/what_en.htm

- Ratio duurzame overheidsopdrachten en BBP:

https://ec.europa.eu/environment/gpp/what_en.htm

- The Shifting-economy.brussels:

<https://shiftingeconomy.brussels/wp-content/uploads/2022/04/ShiftingEconomy-Brochure-NL.pdf>

- Strategie Vlaamse overheid:

<https://overheid.vlaanderen.be/overheidsopdrachten-en-raamcontracten/duurzame-en-innovatieve-overheidsopdrachten/beleid-2009-2014>

https://overheid.vlaanderen.be/sites/bz.vlaanderen.be/files/documenten/overheidsopdrachten/duurzame-overheidsopdrachten/Vlaams_actieplan_duurzame_overheidsopdrachten_2012-2014.pdf

<https://overheid.vlaanderen.be/overheidsopdrachten-en-raamcontracten/duurzame-en-innovatieve-overheidsopdrachten/beleid-duurzame>

Informatiebronnen (vervolg)

- Strategie Bosa: <https://news.belgium.be/nl/federaal-aankoopbeleid-2021-2023>
- Strategie Waals Gewest:
<https://developpementdurable.wallonie.be/achats-publics-responsables>
- Sociale economie:
https://www.belgium.be/fr/economie/developpement_durable/economie_durable/modeles_economiques_innovants/economie_sociale
- LabelInfo: <https://www.labelinfo.be/>
- LCC calculator (EC): <https://ec.europa.eu/environment/gpp/lcc.htm>
- Buying Social: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45767>
- Nieuwe wetgeving inzake afvalbeheer:
<https://leefmilieu.brussels/themas/afval-grondstof/afvalbeheer/brudalex-regels-inzake-afvalbeheer-professionals>

Informatiebronnen (vervolg)

- GPP toolkit: https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm
- Bruxelles Environnement:
<https://environnement.brussels/thematiques/consommation-durable/marches-publics-durables>
- Service public de Wallonie:
<https://developpementdurable.wallonie.be/achats-publics-responsables>
- Pianoo: <https://www.pianoo.nl/nl>
- Infolabel: www.infolabel.be
- Guide des achats durables: <https://www.gidsvoorduurzameaankopen.be/fr>
- SAW-B: <https://saw-b.be/inclure-repondre-clauses-sociales/>
- Sociale economie Vlaanderen: <https://www.socialeconomie.be/>
- Annuaire économie sociale Wallonie: <http://annuaire.economiesociale.be/>

Tijd om te evalueren

Laatste tafelronde...

- Geef 1 positief en 1 negatief punt.
- Hoe zal u uw aankopen in de praktijk laten evolueren naar aanleiding van deze vorming ?

BEDANKT !

Rob Rennaerts

Directeur

0032 488 994488

rob@coduco.be

www.coduco.be